

Előfizetési árak:

Egész évre ... 12 kor.
Fél évre ... 6 kor.
Negyedévre ... 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Előfizetés a kiadóhivatalban

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Marosujvár, Hangyaszöv.Kiadóhivatal:
Marosujvár, Hangyaszöv.

Kéziratot nem adunk vissza

Hirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban árszabály
szerint.

Felelős szerkesztő: FÜSSY JÓZSEF.

Az ötödik év...

A háború ötödik. évébe fordultunk július 28. napján. Hibetetlen idő, hibetlen szám. Legalább is annak tűnt volna fel ezelőtt négy évvel bárki előtt, ha valamely Kaszszardra megjósolta volna ezt a borzalmat. Hiszen négy évvel ezelőtt katonák, közigazdászok, diplomata és minden hozzáértő és nem értő ember az vitatta, hogy mai napság, a modern világban egyenesen képtelenség egy ilyen hosszú időtartamu háború, mert a fegyverek túlságosan gyilkosak, aztán a hadseregek túlságosan nagyok ahhoz, hogy évekig lehessen táplálni, ruházni, harcba való képességükben megtartani őket, az óriási hadseregek költségei is túlságosan nagyok ahhoz, hogysem bármelyik állam képes lenne évekig pénzszóróval bírni a háborút, mikor már az n. n. fegyveres béke éveiben is roskadoztak a megerősítés sulya alatt.

És mégis, amit lehetetlennek tartottak, megtörtént és történik itt körülöttünk. A rémes gép megindult, haladásában megállítani nem képes sem a diplomácia, amely ugyszelvéa végleg csöddött mondott; sem az emberszeretet, amely mint ahogy a lények bizonyítják, csak az érzés — az egyéni és nemzetközi érzés — álarca, mérmes takarója volt. Hazugságnak bizonyultak a megpróbáltatás hosszú ideje alatt a keresztyéni szeretet uralkodásáról hirdetett ígék is: leplezetlen meztelenségben vigyorog elő a szeretet és az emberi becsület eldobott vékony álarca mögöl a kegyetlenség, az emberi és állati bűnök egész raja.

Mekkora tehetlensége az emberszeretet, a haladás, a kultura szolgálatában állott erőknél!

Emberszeretetet?

Ime, halcmmal, sőt hegyekkel halmozódta állanak már a holttestek: emberek, érző, melegvérű, munkát szomjazó, kulturát építő emberek testének milliói. — és a szeretet gyöngye ahhoz, hogy a halálgép kaszáját megállítsa...

Haladás?

Immár a tudományok minden készségét az emberirtás tökéletesítésének munkájába állították be. A csendes laboratóriumokban nem azon dolgoznak ma, hogy miként szerezzenek a tudományoknak újabb és újabb szárnyakat a haladásra, hanem, hogy miként tökéletesíthessék, közzörüljék a pusztításnak amugy is irtózatossá erejű fegyvereit.

A háború temérdek pénzt emészt. De nemcsak emészt, hanem termel is. Most látjuk igazán, hogy hánynak és mennyit tud termelni. Ezeknek természetesen kell a háború a végletekig. Mit nekik a holttestek garmadája, mit az Evangélium minden szeretete? Pénz kell és az elég arra, hogy megolajozva forogjon tovább a rettenes háború népeket halálra zúzó kerekére.

Minden, ami csak igazi emberi értéknek számított eddig, homályos zugokba húzódott meg ma; a nyilvánosság csúcspontján, ott, ahol a háborút szitják s vele együtt az emberiség sorsát intézik, falánk ellenségeink táborában: a háború szelleme dominál.

Hogy nem bírja ki az emberiség,

vagy egy nemzet a rémes vérvesztéséget és pénzszórókat, ez a nézet is odamódosult, hogy igazsága csak a kis nemzetekre korlátozódott. A szerbek, románok, csernagorok stb. tényleg elbuktak, de az erős nemzetek még bírják és hogy meddig bírják, csak Isten a megmondhatója.

Csak egy a bizonyos: ma megszűnt a reménysége is annak, hogy akár diplomáciai finomkodásokkal, akár a kultura vágyának, akár az emberszeretet tanításának hatása alatt véget érhesen ez a nemcsak férfioló, de nemzeteket gyilkoló háború.

Azok a nemzetek, amelyek vérrel, pénzzel és a talán mindennél többet érő lélekerővel csüggedés nélkül kibírják a halálfergeteget, — megmaradnak. A többi bele fog pusztulni.

Ezer éves Magyarország, ilyen idő még nem rázta meg hatalmas törzsedet.

De bizunk abban az ezeréves őserőben, abban az ezeréves magyar vitézségben, az ezer év minden szívósságában, fajunk minden államfőntartó képességében, hogy ha a küzdelem diadalmas végének időpontja még nem is látható: mi már megmérítettük és súlyosnak találtattunk.

Erő, önbizalom, türelem — s a jövő a miénk!

A visszatérők és a katonaság.

Bartha alezredes segítése a visszatelepítésnél.

A határszéli székely vármegyék annak idején kitelepített lakosságának visszatelepítése gyors ütemben folyik, főképp Csik vármegyében, a honnan a legtöbbször kellett menekülni.

A visszatelepítő hatóságok ebbeli, nem könnyű munkáját szerető jóakarattal, nagy mértékben támogatja a katonaság a mi főleg az I. hadsereg főszállásmestere, hivatalvezetője: Bartha alezredesnek, ennek a tetőfő-talpig lelkes, igaz székelyvérű törzstisztnak köszönhető. Leles és odaadó pártfogója ő a hontalanságból hazatérő véreinek.

A határállomásokon: Maroshévízen, Tölgyesnél s idebből Hollósarkánál mindennél meleg étellel forró itallal várja a katonaság az örömpeszevő hazatérőket, — a hadicélokra igénybevett iparvasutakon minden akadály nélkül folyik a szállítása embernek, holmijának egyaránt, sőt katonai fuvarok és teherautók bocsájtának rendeltetésére azoknak, a kik a vasúti vonalaktól távolabb eső vidékekre igyekeznek, így például Borszékra.

A lövészárkok kitisztítása is serényen folyik, s az abban fölhalmozott butorok, háztartási stb. eszközök igazolt tulajdonosaihoz hamarosan vissza is kerülnek, persze nem csekély öröme azoknak, a kik kicsi drágaságaikat már elvesztetteknek hitték.

És mindez egy hivatását nemes és hazafias, szerető lélekkel fölfogó katonai vezér-férfi érdeme, a mit a nyilvánosság előtt följegyzetlennül hagyni hálátlanság volna.

Áldozzunk a tüdővész elleni akció javára!

Csalafintaságok és trükkök a cséplés körül.

Nem meglepő dolog a mai világban mikor a tisztességesebb fajta ember is félig bódultan meg-meg szédül a mindennapi kenyérért vívott harcában, hogy lelkiismeretlen üzérhajlamukat fajilag öröklött emberek az összes „konjunkturákat” vérszopó módra kihasználják saját maguk gazdagodására és a közérdek súlyos sérelmeire. Amde vannak éber öreik a közkötelességnek, vannak hatóságok, s azok a becsület és törvény parancsai szerint kérelhetetlenül megsuhogtatják fölöttük az Igazság, a Rend pallosát. Jellemző, de egyúttal fölhaborító jelenségek merültek fel — értesülésünk szerint — egyes erdélyrészi vidékeken a nem eléggé világos, sőt még végrehajrási hézagokban is szenvedő cséplési módzatok és természetbiztosítások „megkörnyékezésével”.

Hogy egyesek az idejű termésrendelet és egyéb ellátást tárgyaló kormányrendeletet rendkívüli furfangos trükkökkel igyekeznek kijátszani.

Több üzletes — galiciai jellegű — polgártárs 20—30 ad magával összeáll, gépet, azzal a biztos számítással, hogy a cséplés után járó vámból mindnyájan el látják a „házi szükségleteiket”, mint termelők és természetesen többszörösen, a mi tavaszra nagy tőkét is szerez.

Fájdalom (s ez továbbmenő veszélye a közellátásnak) a termelő kisgazdák is tudnak a gépvállalatokhoz, jobban bízva a cséplési „könyvvezetésben”, s előre is „ígéreteket” kapván a vállalkozóktól tekintetben. A könyvvezetés csalafintaságai beláthatatlanok. Jut is, marad is a rubrikák között. És aztán a netán szükségessé váló későbbi rekvirálás ezekkel szemben a becsületesen elszámolókat is fogja sújtani. Ez a vállalkozás rohamosan hódít, tehát komolyan felhívjuk az erdélyrészi közellátásügyi kormánybiztosfigyelmét, hogy idejekorán csapjon le az e fajta hitvány üzletekre:

A képviselőház ülése.

Wndischgrätz közellátásügyi miniszter beszéde a közellátásügyben.

A közellátásügyi miniszter reflektált a két osztrák kormánynyilatkozathoz foglalt vádra, hogy Magyarország Ausztriát csak igen kevés mértékben elégíti ki. Ez az állítás nem felel meg a valóságnak, mert a hadsereget kizárólag Magyarország látja el.

Természetes, hogy az osztrák polgári lakosság kielégítése, tekintettel a múlt évi gyenge termésre, csak csekély mértékben vállalhattuk. Békebeli termésünk évi 138 millió mm. volt, ellenben az utolsó három

háborús év átlaga csak 80—90 millió. Ennek dacára egyedül és kizárólag Magyarország önfeláldozó gazdasági politikája tette lehetővé, hogy a háboruban képesek voltunk kitarítani. 30—40 millió métermázsát adtuk az évi termésünkből a hadseregnek és Ausztriának, míg békében az Ausztria által vásárolt termésmennyiség csak 20 millió métermázsá volt. A jövőre úgy történik a megállapodás, hogy Ausztria kompenzációképpen nyersanyagokat bocsásson a gabonánkért rendelkezésünkre. Ebbe a gabonamennyiségbe bele kell aztán majd számítani azt a kvantumot is, amelyet Magyarország a hadsereg osztrák részének élelmezésére fordít. Ezután

valácsol gróf Tisza István interpellációjára,

hogy mennyiben is miképpen van az ország ellátva július 15-én tul. Mindenekelőtt kijelenti, hogy körtavíratot küldött a törvényhatóságokhoz, hogy szept. 30-áig önállóan lássa el a lakosságot. A központi ellátás ezek szerint csak szeptember 30-án lép életbe. De a jövőben is az egyes törvényhatóságok útján fog történni az ellátás. Intézkedett, hogy az ország valamennyi törvényhatósága az ellátásukra július 15-ig saját hatáskörében és beszerzéseivel lássa el. Ezzel biztosítva van a szegény néposztály, amelynek sorsa felől maga a község köteles gondoskodni. Kifejti, hogy az ország ellátása csak akkor lehet megfelelő, ha az összes készleteket a kezében tartja. Az államnak a köteleessége, hogy minden anyagra rátegye a kezét és a készleteket polgári között osztálykülönbség nélkül igazságosan elossza. Főfeladatnak fogja tekinteni a front ellátását is. Szándékosan szól a frontról és nem a hadseregről, mert sajnos, nálunk sokszor elfelejtik, hogy a fronton levők fele a mi vérünkből való. Utalt végül arra, hogy életbe fogják léptetni az egységes élelmezési jegyrendszert is.

HIREK.

— Személyi hir. Ószinte örömmel hallottuk, hogy a ma élő költők egyik legnagyobbja, a Petőfi és Kisfaludy-Társaság illusztris tagja Jakab Ödön az idén is Marosujváron fog üldülni. Folyó hó 4-én érkezik és a híres-neves, kitűnő bányakerületi főorvos dr. Jancsó Ödön vendégszerető házában lakik.

— Vármegyénk törvényhatósági bizottságának július 31-én tartott rendkívüli közgyűlése gyorsan, hosszabb vita nélkül letárgyalta a hat pontból álló tárgysorozatot. — A gyűlést pontban 11 órakor nyitotta meg báró Bánffy Kázmír főispán. Az állandó választmány javaslatát mindenben határozattá emelte a gyűlés, u. m. állást foglalt az ellenséges országból megindított és királynénk ellen irányuló alaptalan rágalmak terjesztésével szemben és ragaszkodását nyilvánítja; az alispán szabadságolásának utólagos bejelentését jóváhagyta: az alispánnak megengedte, hogy a gyulatehértvári árukereskedelmi r. t. elnöki állást betölthesse; Palugyay Jenő s. tiszt kárpótlása és Fülöp Gábor körjegyző nyugdíjazása ügyének elintézése után az abrudbányai Detonáta-szállónak 20 évre való bérbeadásához hozzájárult.

— Eljegyzés. Harangozó Mariskát marosujvári posta és távirda hivatalnoknőjét folyó hó 4-én eljegyezte Vass János posta-és távirdatiszt. (Minden külön értesítés helyett.)

— Halálos szerencsétlenség. Megdöbbentő turista-szerencsétlenség történt f. hó 2-án a Torda-Hasadéokban. A szerencsétlenség áldozata a tordai ~~szorgalmas~~ diákja: Ciuta Emil VIII. gimn. oszt. tanuló, dr. Ciuta György tordai pénzügyigazgató helyettes 17 éves fia, ki áldozata lett természet-szeretetének és merész turista hajlamainak. Pénteken kirándult a tordai hasadékbba, hol a nagy magasságban lévő harmadik barlangba akart bejutni s e célból egy szédítően meredek, kőgörgeteges vízmosáson alólról kapaszkodott fel. Mikor már majdnem felért a barlang szájáig, a csuszamlós kővek hirtelen meglazultak lába alatt, támaszpontot vesztett és hátra zuhanva gyorsan lefele gurult a mélység felé. Körülbelül 20—25 méter távolságot gurult így, a mikor teste elrt egy 40 méter magas teljesen függőleges sziklafal peremére, honnan a köves patak partra a mélységbe zuhant. A borzasztó esés következtében a szerencsétlen ifju végtagjai bordái eltörték s a szörnyű rázkódás és belső elvérzés következtében meghalt. Holttestét vasárnap találták meg a köszirt tövében, a turista ut melletti bokrok közt. Temetése szerdán délután nagy közönség impozáns részvéte mellett ment végbe. Az ifju halott koporsóját valósággal elborították a szeretet és kegyelet virágai. A mély bánattól sujtott szülők és gyászoló család iránt általános a meleg részvét.

— Doktorrá avatás Szilágyi Béla ügyvédjelöltet a ki nem tért vissza az Orosz fogságból, Szombaton a Kolozsvár egyetemén doktorrá, avatták.

Köszönet nyilvánítás. A marosujvári „Hangya” szövetkezet 45 K. 64 f. adományozott a marosujvári Erzsébet egyesületnek, melyért az egyesület nevében hálás köszönetem fejezem ki.

Magyary Mihályné elnök.

— Lopás. Vakmerő lopás történt Marosujvárt f. hó 2-ról 3-ra virradó éjszaka. A bányakínestár zsákraktárákból és a Magyar Bank kirendeltségének az egyik sópajtában elhelyezett zsákjaiból nagyobb mennyiségűt elloptak. Kitűnő csendőrségünk a nyomozást bevezette s az egyik tettest már aznap elfogta.

— Waggonlakat szállítás. A Kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelt iparosok tudomására hozza, hogy a cs. és kir. hadügyminisztérium 4000 drb. waggonlakatot óhajt beszerezni.

Az árajánlatok az egész mennyiségre, vagy annak egy részére a szállítási idő és ár pontos megjelölésével miuták és rajzok csatolása mellett a cs. és kir. hadügyminisztérium 12. ügyosztálya Wien küldendő.

— Szász Piroška emlékeztetése. A tragikus végű marosvásárhelyi költő emlékeztetését ujtja fel az Erdélyi Szemle legújabb szána. Szász Piroška költészetének meleg méltatásán kívül foglalkozik a lap az egyteremi tanárok irodalmi működésével, a román irredentizmussal, az irodalmi decentralizációval I. Remenyik Sándor, Garami Árpád verseivel, valamint közli Máttis-Deutsch két új linóleum metszetét. Kapható minden tüzsdében mutatványszámot küld a kiadóhivatal Kolozsvár, Mátyás király utca 5b sz.

— Utazási kedvezmény a Keleti vásárra. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a budapesti keleti vásáron kiállítók, valamint a vásárra felutazni akaró érdeklődők tudomására hozza, hogy a kereskedelemügyi Minister utazási kedvezményt engedélyezett olyképpen, hogy alsóbb osztályu jeggyel felsőosztályban lehet utazni. Ugy a kiállítókat, mint a vásárra felutazniakarókat felhívja a kamara, hogy a kedvezmény igénybevételehez szükséges igazolvány kieszközlése végett a kamaránál legkésőbb augusztus hó 8-áig okvetlenül jelentkezzenek. Később jelentkezéseket figyelembe nem vehetünk.

— **Drót kefe szállítás a katonaság részére.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a cs. és kir. Hadügyministerium a 12. ügyosztály 65975/1918. sz. rendelete szerint az 1901. évi mintájú kocsizható táborigő kemence részére 1500 drb., az 1914. évi mintájú hordható hegyi sütő-kemence részére 1000 drb. drótkéfével ellátott óhaját beszerezni. Az árajánlatok a szállítási idő és az ár pontos megjelölésével a cs. és kir. Hadügyministerium 12. ügyosztályához mielőbb beküldendő. Minta darabok Bécsben a katonai élelmezési raktárnál és Budapesten a táborigő anyag-szertárnál VI. Lehel-utca 45. szám alatt megtekinthetők.

— **Drágul a vasúti szállítás.** A kormány szeptemberben felemeli a vasúti szállítás díjakat. Az emelés minden árura és távolságra egyenlően 70 százalékos lesz.

— **Kádárparosok felmentése.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a földmívelésügyi miniszter 79090/1918. sz. leirata szerint az ideai bortermésre való tekintettel, a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg intézkedni fog, hogy nemcsak a mögöttes országrészekben tarózkodó tartálékos és népfelkelő, hanem ha a katonai érdekek hátránya nélkül lehetséges a hadrakelt sereg kötelékéből is a kádárparosok és segédek a folyó évi november hó 30-ig haladéktalanul szabadságoltatásának. Ugyanis az eddigi becslések szerint a bortermés várható s ennek idejekorán való leszűretelése és elhejezése érdekében mivel az utóbbi években szakmunkások hiánya következtében országszerte nagyon elhanyagoltattak a meglevő hordók, ezeknek jókarban tartása és használható állapotba való helyezéséhez haladéktalanul szükség van a kádárparosok és segédek szabadságoltatására. A katonai hatóságok részéről ezen iparosok kiválasztása nehézségében ütközik, ennél fogva kívánatos, hogy az érdekeltek a nevezett iparosok katonai szolgálat alól való felmentést a polgármesteri, főszolgabírói vagy a körjegyzői hivatalok által az előirt módon kiállított névjegyzékben sürgősen kérelmezzék Kolozsvár, 1918. július hó 23-án,

— **Közveszélyes szökött katonák.** A statárium kihirdetése úgy látszik, nem felemlíti meg a szökésben lévő katonákat, noha városunkban is a rendőrség és csendőrség a legnagyobb buzgalommal látott hozzá a szökött katonák összefogásához. Legtöbb szökevény nagyon veszélyes a közbiztonságra, mert betöréseket és rablásokat követnek el. Július 3-án egy feléte veszélyes csavargót fogott el Szilágyi Ferenc rendőrpáncsnok. Az elfogottat megbizonyult, hogy Babos József tordai polgárházát N. K. tordai szökött katonai társával kirabolta s az összes fehérneműjét ruháit és zsírt elvitte. N. K.-nak sikerült egy bordélyházi kéjő kedvese segítségével még aznap éjjel a határon keresztül a kenderesi állomáson elmenekülni s a lopott tárgyak nagyobb részét a bordélyházi nő segítségével szállította az állomásra. A bádög zsírt már nem tudta magával vinni, hanem azt egy kukoricáskertben elrejtette, ahol a rendőrség azt megtalálta. Szerencsétlenebbül járt azonban társa, aki kézre került, turkevei illetőségének valja magát és három nevet is használt Schmidt, Rezső, Kulcsár Imre és Győrfi

András neveket. Önbeismerése szerint 6 szor megszökött a katonaságtól. Kiderült, hogy 1 évi szökése alatt az ország különböző helyein teméntelen lopásokat követett el. A bordélyházi személyeket Tordán ellátta gyémánt és türkisz kövi aranygyűrűkkel, sőt egynek 7 drb. ilyen gyűrűt ajándékozott. Ezt az embert a szászvárosi katonai rendőrség kérésére Varga Márton népfelkelő csendőrmester kísérte Szászvárosra, a honnan még aznap éjjel a rendőri fogdának falát kibontva elmenekült és csakhamar Tordán ütötte fel a tanyáját. A Bánya fürdőre vezető akácokban és gesztenyében bujkált 3 napig, a míg Szilágyi Ferenc rpa.-nak Székelyhídy János r. biztosnak az összes detektíveknek és rendőröknek segítségével a környéket körüljárva sikerült őt július 24-én elfogni. Birtokában biciklit, pár száz koronát és pénzes erszényt találtak. A pénz és tárgyak eredetére a felvilágosítást megtagadta. Bizonyos, hogy azokat lopta, mert a mikor Szászvárosról megszökött, egy fillérje sem volt.

— **Termény lefoglalások körüli visszaélés k.** Ujabb időben többször előfordult, hogy magukat titkos detektíveknek kiadó egyének vészjósló ábrázattal állítottak be egyes házakhoz s kedvteléssel foglaltak le krumplit és egyéb terményeket s azokat el is vitték. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy az ilyen eljárások önkényes visszaélések, mert tilos rekvirálni, terményt lefoglalni és elszállítani hatósági (rendőrségi) közeg közbejöttével nélkül. Tilos még a katonaságnak is önkényesen s polgári hatóság közbejöttével nélkül rekvirálni. A kinek tehát ilyen gyanús „titkos” egyének megjelennek és „fellépnek”, azonnal tegyen jelentést a rendőrkapitányságnál.

— **Székelyföld.** A Szini Lajos szerkesztésében megjelenő „Székelyföld” legújabb száma az eddigiekénél is tartalmasabb. A szerkesztőn kívül, ki „A székely fürdők jövője” címen közöl általános érdeklődésre számot tartható cikket, Árpád Lajos feltűnést keltő írását hozza „Háborús falusi közigazgatásról” Sász Béla Deák Lajosról ad megemlékezést s Pakots József befejezi bájos elbeszélését. Tompa László verse, Cáspar József közgazdasági cikke a „Rétek felújításáról” és egyéb rovatok egészítik ki még a tartalmat. Előfizetési ár: félévre 12 korona. Mutatványszámot kérésre szívesen küld a kiadóhivatal. Marosvásárhely, Postafiók 163

— **Az Országos Hadigondozó Hivatal** a Szociális Missió társulatnak Margitligetbe létesített gazdasági női iskolájában hadiárva és hadiözvegyek részére 60 teljes ellátással egy ingyenes helyre pályázatot hirdet. Pályázati határidő 1918. július hó 31. A feltételeket a Budapesti Közlöny július 14-iki száma közölte.

— **A ruharendelet** készülöben van és közelebből meg fog jelenni. A rendelet szerint némely ruházati cikk nem esik bejelentés alá, mint pld.: bársony, csipke, nyakkendő, sapka, kalap. A közönség csak ruha jegy ellenében fog ruhát kapni. Két féle jegy típus lesz: az egyiket a népruházati bizottság adja ki és ezt a szegényebb néposztályok kapják, melynek ellenében olcsóbban fognak ruhát kiszolgáltatni, a másik jegy a szabadforgalomban levő ruhákra vonatkozik. A rendelet végrehajtása céljából ruhahivatalokat fognak az egyes törvényhatóságokba felállítani. Az eladási árak tekintetében még nem történt döntés.

— **Erdély határszéle nem hadműveleti terület többé.** Az immár perfektuált román békével kapcsolatban tényre vált román leszerelés folyamánként Román és Ma-

gyarország között helyreállott a békeállapot. Az új helyzetből kifolyólag az illetékes katonai hatóság ma távirati rendeletet intézett a határrendőrkapitánysághoz, amely szerint a kormány a hadsereggel egyetértőleg a Csik és Háromszék vármegyék területére szóló utazási igazolványkényszer megszüntette s így a mai naptól kezdődőleg mindenki szabadon utazhatik a két vármegyébe is, csupán a más vonalakon is megkívánt rendes katonai igazolvánnyal kell ellátva lennie. Ugyancsak a rendeletből kifolyólag Csik és Háromszék-megyék nem tartoznak többé a belső hadműveleti területekhez, illetve egyáltalában nem hadműveleti területek többé.

— **Rézgálic ősibúza csávázásához.** Most, amikor a szőlőnél a harmadik permeterzés volna napirenden, garadával kapunk a gazdától leveleket, melyekben búzacsávázáshoz kincstári rézgálicot kérnek. Szükségesnek tartjuk tehát a közérdek szempontjából ezen a helyen is megemlíteni, hogy a miniszterium, ha fog is ősibúza csávázáshoz rézgálicot kiosztani, a kiosztást csak a szőlőpermeterzés befejeztével fogja megkezdeni. Miután meggyünkben sok az üszög egyesületünk a gálic iránti kérés idejében beadta, nehogy a kérés késedelmes beadása miatt a vármegyei gazdaközönség érdekei mellőzést szenvedjen. Előre jelezzük, ha lesz is gálic kevés lesz és azt kizárólag egyleti tagoknak adjuk, ha kapunk.

Kiadó FÜSSY JÓZSEF

Ruhafestés!

vegyileg legtokéletesbben
fest és tisztít
férfi, női és gyermek-öltönyt

ifj. Puskás Gyula, Nagyenyed
Vasut-utca 1 szám.

Nagyenyedben bevált a harctéren katonáknál és általában mindenki által ismert legjobban

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köcsvény, influenza, varok, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. speciál oempos.

Horgony-Pain-Expeller pótlóan.

Üvegei: 1/2, 1/4, 1/8, 1/16, 1/32, 1/64, 1/128, 1/256, 1/512, 1/1024, 1/2048, 1/4096, 1/8192, 1/16384, 1/32768, 1/65536, 1/131072, 1/262144, 1/524288, 1/1048576, 1/2097152, 1/4194304, 1/8388608, 1/16777216, 1/33554432, 1/67108864, 1/134217728, 1/268435456, 1/536870912, 1/1073741824, 1/2147483648, 1/4294967296, 1/8589934592, 1/17179869184, 1/34359738368, 1/68719476736, 1/137438953472, 1/274877906944, 1/549755813888, 1/1099511627776, 1/2199023255552, 1/4398046511104, 1/8796093022208, 1/17592186044416, 1/35184372088832, 1/70368744177664, 1/140737488355328, 1/281474976710656, 1/562949953421312, 1/1125899906842624, 1/2251799813685248, 1/4503599627370496, 1/9007199254740992, 1/18014398509481984, 1/36028797018963968, 1/72057594037927936, 1/144115188075855872, 1/288230376151711744, 1/576460752303423488, 1/1152921504606846976, 1/2305843009213693952, 1/4611686018427387904, 1/9223372036854775808, 1/18446744073709551616, 1/36893488147419103232, 1/73786976294838206464, 1/147573952589676412928, 1/295147905179352825856, 1/590295810358705651712, 1/1180591620717411303424, 1/2361183241434822606848, 1/4722366482869645213696, 1/9444732965739290427392, 1/18889465931478580854784, 1/37778931862957161709568, 1/75557863725914323419136, 1/151115727451828646838272, 1/302231454903657293676544, 1/604462909807314587353088, 1/1208925819614629174706176, 1/2417851639229258349412352, 1/4835703278458516698824704, 1/9671406556917033397649408, 1/19342813113834066795298816, 1/38685626227668133590597632, 1/77371252455336267181195264, 1/154742504910672534362390528, 1/309485009821345068724781056, 1/618970019642690137449562112, 1/1237940039285380274899124224, 1/2475880078570760549798248448, 1/4951760157141521099596496896, 1/9903520314283042199192993792, 1/19807040628566084398385987584, 1/39614081257132168796771975168, 1/79228162514264337593543950336, 1/158456325028528675187087900672, 1/316912650057057350374175801344, 1/633825300114114700748351602688, 1/1267650600228229401496703205376, 1/2535301200456458802993406410752, 1/5070602400912917605986812821504, 1/10141204801825835211973625643008, 1/20282409603651670423947251286016, 1/40564819207303340847894502572032, 1/81129638414606681695789005144064, 1/162259276829213363391578010288128, 1/324518553658426726783156020576256, 1/649037107316853453566312041152512, 1/1298074214633706907132624082305024, 1/2596148429267413814265248164610048, 1/5192296858534827628530496329220096, 1/10384593717069655257060992658440192, 1/20769187434139310514121985316880384, 1/41538374868278621028243970633760768, 1/83076749736557242056487941267521536, 1/166153499473114484112975882535043072, 1/332306998946228968225951765070086144, 1/664613997892457936451903530140172288, 1/1329227995784915872903807060280344576, 1/2658455991569831745807614120560689152, 1/5316911983139663491615228241121378304, 1/10633823966279326983230456482242756608, 1/21267647932558653966460912964485513216, 1/42535295865117307932921825928971026432, 1/85070591730234615865843651857942052864, 1/170141183460469231731687303715884105728, 1/340282366920938463463374607431768211456, 1/680564733841876926926749214863536422912, 1/1361129467683753853853498429727072845824, 1/2722258935367507707706996859454145691648, 1/5444517870735015415413993718908291383296, 1/10889035741470030830827987437816582766592, 1/21778071482940061661655974875633165533184, 1/43556142965880123323311949751266331066368, 1/87112285931760246646623899502532662132736, 1/174224571863520493293247799005065324265472, 1/348449143727040986586495598010130648530944, 1/696898287454081973172991196020261297061888, 1/1393796574908163946345982392040522594123776, 1/2787593149816327892691964784081045188247552, 1/5575186299632655785383929568162090376495104, 1/11150372599265311570767859136324180752990208, 1/22300745198530623141535718272648361505980416, 1/44601490397061246283071436545296723011960832, 1/89202980794122492566142873090593446023921664, 1/178405961588244985132285746181186892047843328, 1/356811923176489970264571492362373784095686656, 1/713623846352979940529142984724747568191373312, 1/1427247692705959881058285969449495136382746624, 1/2854495385411919762116571938898990272765493248, 1/5708990770823839524233143877797980545530986496, 1/11417981541647679048466287755595961091061972992, 1/22835963083295358096932575511191922182123945984, 1/45671926166590716193865151022383844364247891968, 1/91343852333181432387730302044767688728495783936, 1/182687704666362864775460604089535377456991567872, 1/365375409332725729550921208179070754913983135744, 1/730750818665451459101842416358141509827966271488, 1/1461501637330902918203684832716283019655932542976, 1/2923003274661805836407369665432566039311865085952, 1/5846006549323611672814739330865132078623730171904, 1/11692013098647223345629478661730264157247460343808, 1/23384026197294446691258957323460528314494920687616, 1/46768052394588893382517914646921056628989841375232, 1/93536104789177786765035829293842113257979682750464, 1/187072209578355573530071658587684226515959365500928, 1/374144419156711147060143317175368453031918731001856, 1/748288838313422294120286634350736906063837462003712, 1/1496577676626844588240573268701473812127674924007424, 1/2993155353253689176481146537402947624255349848014848, 1/5986310706507378352962293074805895248510699696029696, 1/11972621413014756705924586149611790497021399392059392, 1/23945242826029513411849172299223580994042798784118784, 1/47890485652059026823698344598447161988085597568237568, 1/95780971304118053647396689196894323976171195136475136, 1/191561942608236107294793378393788647952342390272950272, 1/383123885216472214589586756787577295904684780545900544, 1/766247770432944429179173513575154591809369561091801088, 1/1532495540865888858358347027150309183618739122183602176, 1/3064991081731777716716694054300618367237478244367204352, 1/6129982163463555433433388108601236734474956488734408704, 1/12259964326927110866866776217202473468949912977468817408, 1/24519928653854221733733552434404946937899825954937634816, 1/49039857307708443467467104868809893875799651909875269632, 1/98079714615416886934934209737619787751599303819750539264, 1/196159429230833773869868419475239575503198607639501078528, 1/392318858461667547739736838950479151006397215279002157056, 1/784637716923335095479473677900958302012794430558004314112, 1/1569275433846670190958947355801916604025588861116008628224, 1/3138550867693340381917894711603833208051177722232017256448, 1/6277101735386680763835789423207666416102355444464034512896, 1/12554203470773361527671578846415332832204710888928069025792, 1/25108406941546723055343157692830665664409421777856138051584, 1/50216813883093446110686315385661331328818843555712276103168, 1/100433627766186892221372630771322662657637687111424552206336, 1/200867255532373784442745261542645325315275374222849104412672, 1/401734511064747568885490523085290650630550748445698208825344, 1/803469022129495137770981046170581301261101496891396417650688, 1/1606938044258990275541962092341162602522202993782792835301376, 1/3213876088517980551083924184682325205044405987565585670602752, 1/6427752177035961102167848369364650410088811975131171341205504, 1/12855504354071922204335696738729300820177623950262342682411008, 1/25711008708143844408671393477458601640355247900524685364822016, 1/51422017416287688817342786954917203280710495801049370729644032, 1/102844034832575377634685573909834406561420991602098741459288064, 1/205688069665150755269371147819668813122841983204197482918576128, 1/411376139330301510538742295639337626245683966408394965837152256, 1/822752278660603021077484591278675252491367932816789931674304512, 1/1645504557321206042154969182557350504982735865633579863348609024, 1/3291009114642412084309938365114701009965471731267159726697218048, 1/6582018229284824168619876730229402019930943462534319453394436096, 1/13164036458569648337239753460458804039861886925068638906788872192, 1/26328072917139296674479506920917608079723773850137277813577744384, 1/52656145834278593348959013841835216159447547700274555627155488768, 1/105312291668557186697918027683670432318895095400549111254310977536, 1/210624583337114373395836055367340864637790190801098222508621955072, 1/421249166674228746791672110734681729275580381602196445017243910144, 1/842498333348457493583344221469363458551160763204392890034487820288, 1/1684996666896914987166688442938726917102321526408785780068975640576, 1/3369993333793829974333376885877453834204643052817571560137951281152, 1/6739986667587659948666753771754907668409286105635143120275902562304, 1/13479973335175319897333507543509815336818572211270286240551805124608, 1/26959946670350639794667015087019630673637144422540572481103610249216, 1

Magyar Országos Biztosító-Intézet R. T.

Hadi és hadikölcsön biztosítási osztálya.
A m. kir. honv. miniszterium **Hadsegélyző**
Hivatalának ellenőrzése alatt
Az elesettek özvegyei, árvái érdekében és javára.

MAROSUJVÁRI KIRENDELTSÉG:

Kovács Sándor Hangyaszövetkezeti
üzletvezetőnél **MAROSUJVÁR.**

Telefon

ELFOGAD: hadi és hadikölcsön biztosításokat.

Hadikölcsön jegyzések az alant felsorolt életbiztosítással kapcsolatosan felvételnek:

Hadikölcsön biztosítások 10.000 koronáig orvosi vizsga nélkül.

Hozomány és neveltetési járadék biztosítás hadikölcsönrel kapcsolatosan korlátlan összegig.

Takarék és gyermek hadikölcsön biztosítás 1000 koronától bármely összegig orvosi vizsga nélkül.

Kiházásitási hadikölcsön biztosítás orvosi vizsga nélkül 10.000 koronáig.

Hadirokkantság esetére szóló pótbiztosítás orvosi vizsgálat nélkül.

Kérjen
prospektust!

**HADIKÖLCSÖN BIZTOSÍTÁSOK FELVÉTELNEK
BÁRMELY ÖSSZEGIG.**

Telefon

Előnyös
feltételek.

MEGNYILT!

Kolozsváron, Mátyás király-tér 13 szám
alatt

Universó

kozmetikai intézet,

hol a mai kór legmodernebb igényeknek megfelelő következő követelések eszközöltek u. m. villanyvibrációs arcmasáz, összes szépség hibák eltávolítása, hajszálak végleges kiirtása, galván árammal, vörös or kezelés, szeplő májfolt, pattanások, szemölcs, tágpórusok mitesser és vauc eltávolítás.

Universó

kozmetikai intézet

Kolozsvár Mátyáskirály-tér 13. a mai kór legmagassabb igényének megfelelő kezelés.

Uj butor hitel!

Részletre, kölcsönképen adok el ebédlő, háló, nappali szobaberendezést.

Garai Károly

butor üzlete

Arad, Asztalos Sándor- u 5—

Szőlővesszőket

tényes eredménnyel csak

faszénporban

termelhet.

Termeljen ap. faszénnel.

Faszén csomagolva v. ömlesztve és **faszénpor**

kapható:

Weisz és Vidor cégnél
Budapest, Józsefvárosi teher
p. u. Kőbányai-ut 8. kapu.

Kin és gyötrellem

az élete az örökös tyukszemfájás mellett. Ne kínoztassa magát tovább és hozassa meg azonnal a kiváló RIABALZSAMOT, mely már 3 napi használat után gyökeresen és fájdalom nélkül irtja ki a tyukszemet, nyomtalanul eltünteti mindennemű bőrkeményedést és szemölcsöt. A héra és köszönőiratok ezrei bizonyítják a szer kiválóságát. Árát jó tájékozottakkal tételesen ként 1 korona 75 fill., 3 tételesen 4 kor. 50 fill. 7 K. 50 f. Láb, kéz és honalj izzadásnál

használatja a kitűnő „ITA” hintőport és azonnal megszabadul ettől a kellemetlen betegségtől. Egy doboz ára 1 kor. 75 fill., 3 doboz 4 K 50 fill. Szétküldés naponta. Kapható az egyedüli készítőnél: Dr. Kemény Miklós, Kassa, postafiók 11/v.

Nyomtatványok

Mindenne-
mű iskolai-
ügyvédi-
jegyzői
nyomtatvá-
nyok Eskü-
vői-kártyák,
báli- és
menyegzői
meghívók
jutányos ár-
ban és gyorsan
készíttetnek

Füssy J

könyvnyomda-
jában Tordán.

„ARANYOSVIDÉK”,
politikai lap kiadó-
hivatala. Telefon 34

